

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 69

ГРУДЕНЬ • DEZEMBER 2017 • Nr. 24 (2980)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

З НАМИ БОГ

Вже незабаром на різдвяній всенішній службі залунає спів Ісаїного пророцтва з рефреном: «З нами Бог, розумійте, народи, і покоряйтеся, бо з нами Бог». «З нами Бог» – по-єврейському «Еммануель» – слова, якими церковне богослужіння нагадає нам про здійснення в Ісусі Христі старозавітного пророцтва. Сам Бог, друга особа Пресвятої Тройці, Боже Слово, що походить від Отця, – Ісус Христос, приймає тіло й стає людиною.

Сторіччями намагалися пророки збагнути сенс відкритих їм видінь про майбутнього Спасителя. Ісаї, посланий Богом назустріч юдейському цареві Ахазу, лише переказує почуте в глибині серця Боже сповіщення про майбутнього Месію: «Тому Господь Сам дасть вам знака: "Ось Діва в утробі зачне, і Сина породить, і назвеш ім'я Йому: Еммануїл"» (Іс. 7:14). Чи розумів сам пророк до кінця сенс слів, які йому належало промовити? Може, він сам гадав, що йдеться про хлопчика з іменем Еммануїл, який очолить визвольну війну проти об'єднаного війська Сирії та Ассирії. І неможливо уявити собі внутрішню боротьбу, пережиту побожним Йосифом, вихованим на словах Святого Письма, коли він почув ангельське сповіщення, де буквально повторювалося Ісаїне пророцтво. Але ангел не тільки повторює біблійні слова:

він роз'яснює їх і проголошує їхнє здійснення. А водночас підказує Йосифові, що належить чинити йому, стурбованому ганебною для нього, на перший погляд, ситуацією: «Не бійся прийняти Марію, дружину свою, бо зачате в ній то від Духа Святого. І вона вродить Сина, ти ж даси Йому ймення Ісус, бо спасе Він людей Своїх від їхніх гріхів».

«Еммануїл», виявляється, не власне ім'я майбутньої Дитини, а визначення її сутності. В Ньому, в Ісусі, з нами опинився Сам безпочатковий і безмежний Бог. Той, у Кому перебуває початок і сенс кожного людського імені, прибирає звичайне людське ім'я. Бо ж Йому належить спасти людей від їхніх гріхів, віддавши Себе на відкупительну жертву й відкривши перед Своїми учнями шлях до Небесного Царства.

Євангелист Левій Матей, син Алфея, був вихований на тій самій біблійній традиції, що і Йосиф. Можливо, йому бракувало такої глибини й цілісності посвяти, бо ж служив Матей митником, де так важко було уникнути порушення заповідей і поступок сумлінню. Але відкриття в Ісусі провіщеного Месії так само захопило Його, як і Йосифа. Почувши від Ісуса: «Йди за Мною!», – Матей не вагався – «устав, і пішов услід за Ним» (Мт. 9:9). **Продовження на 2 стор. ▶**

Наталія Чубак, «Древо Єссея», 2012 р. На іконі зображений родовід Ісуса Христа по лінії Пресвятої Богородиці. Згідно старозавітним пророцтвам, Христос повинен був народитися в Юді з царського роду Давида, сина Єссеєвого (Книга Ісаї, глава XI, вірші 1–5). Ікона «Древо Єссея» представляє лежачого на землі Єссея, а над ним, розростається родовідне дерево із зображеннями предків Христа. Єсей зображений зазвичай лежачим та сплячим. (arts.in.ua)

XI

НЕДІЛЯ ПЕРЕД РІЗДВОМ

Цікавим є родовід Ісуса Христа, який нам пропонує апостол Матей. Різні люди в ньому є. Праведні і грішні... Якщо Господь в особливий спосіб захоронив Пресвяту Богородицю від первородного гріха, бо Вона мала стати Його Матір'ю, то невже Господь не зумів би зробити так, щоб і родовід цей був відповідним? Без сумніву, Господь міг би це зробити, і в Його родоводі були б одні святі. Але...

По перше – цей родовід закінчується святим Йосифом, який був лише опікуном Пресвятої Богородиці. А по-друге – цей родовід також показує, що для Божого Провидіння нема невідповідних людей, негідних людей. Кожна людина, ким би вона не була, і яка б вона не була, в Божому задумі сповняє те, що в її особистій і в загальній Історії Спасіння є необхідним.

Для кожного із нас це може мати подвійне значення: 1) яким би далеким від Бога через свій гріх я не був, в Божому Провидінні я сповняю важливу роль; 2) свідомість того, що я також потрібний Богові для повноти Історії Спасіння, має спонукати мене до того, щоб я поведив себе з відповідною гідністю. (З персонального блогу ієромонаха Руслана)

Ширше тему родоводу Ісуса Христа розгортаємо на 4 стор.

Власне, священник для того і йде на війну, щоб людина не оскотинилася. Щоб у вирі випробувань сказати: «Бог любить тебе так само, як і раніше, хоча тобі, можливо, здається, що на тебе покладено кару. Але це не так, бо насправді ти – кращий за тих, хто сюди не пішов, бо Бог тебе обрав». Цими простими словами можна полегшити найтяжчі випробування. Це фрагмент розмови з о. Костянтином Холодовим. З неї ви зможете довідатися, в яких умовах працюють капелани на російсько-українській війні, яке їхнє основне завдання, чи носять зброю, чи відпускають гріх убивства.

Читайте на 4 та 5 сторінках

З НАМИ БОГ

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

І ось коли він першим серед апостолів запише Євангеліє, «добру новину», Матей адресує її насамперед землякам, людям, вихованим на Старому Завіті. Для нього надзвичайно важливо довести: Ісус з Назарету не є проповідником якогось нового вчення. Він, Ісус, стверджує правдивість Тори – Мойсеєвого Закону і пророків, засвідчуючи власним досвідом Своє месіянське покликання.

Тому й лунає вже на початку Євангелія дещо монотонний для нас і такий значущий для людини давнини перелік Ісусових предків – книга родоводу. Євангеліст

подає в іменах цілу старозавітню історію, зосереджену довкола імени царя Давида. Адже ж у Юдеї непохитно вірили: майбутній Месія має прийти з роду Давидового, того самого роду, до котрого належали і Пресвята Діва, і праведний Йосиф Обручник. Вони ж прямували до Вифлеєму, бо там, на батьківщині Давида, всі його потомки мали пройти перепис – уточнити свої імена в родовій книзі при місцевій синагозі. Книга родоводу набуває на початку Євангелія додаткової ваги, нагадуючи нам про виснажливу монотонну дорогу, що її мали долати Йосиф і Марія зі свого

містечка Назарет у Галилеї до Вифлеєму.

Свята родина прямує до Вифлеєму. А разом із нею в лоні Пречистої Діви йде до міста праотця Давида Спаситель. Він приймає на себе не тільки людське тіло. Ісус входить у людство як член окремої зубожілої родини потомків царя Давида з її драматичною історією та болючим життєвим досвідом. Через Своє втілення Ісус приймає людські немочі, убогство, повнір'яння. Він іде до кожного з нас, співпереживаючи наші болі. І Він чекає нас назустріч. Ми мусимо долати свою частину дистанції, що утворилася

поміж нами й Богом. Наш духовний шлях до Вифлеєму пролягає через руйнування мурів, зведених довкола своєї особистості недовірою до інших, егоїзмом, уявлюваною самодостатністю. Цей шлях вимагає дії, а отже, виходу зі стану зледяченого животіння без молитви, без Божого Слова, без відчуття себе членом церковної спільноти.

«З нами Бог, розумійте, народи, і покорайтеся, бо з нами Бог.» Так ми урочисто визначаємо в ці дні нове, радісне відчуття народом Божим присутності в його житті Самого Бога. Сенс пророцтва про Еммануїла

розкривається в Ісусі Христі – рожденному Божому Сині, в Якому з нами, воплотившись у людське тіло, замешкав Сам Бог. Тіло, преображене Божою присутністю, стає храмом і відкриває нам наші приховані можливості. Хай же останні дні Різдвяного посту, цього духовного шляху до Божого Дитятка, будуть пережиті нами як відкриття у своєму житті, у своїй людській істоті радості зустрічі з Тим, Хто, приходячи з Неба на землю, відкриває людині її небесне покликання. «З нами Бог», відтепер завжди, нині, і повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Архієпископ Ігор Ісіченко

З Катехизму УГКЦ

ОЧІКУВАННЯ СПАСИТЕЛЯ

У пості, що починається після свята апостола Пилипа, яке припадає на 14/27 листопада, Церква літургійно відтворює очікування Спасителя в історії спасіння. Цей піст триває до Різдва Христового, тому називається Різдвяним постом або Пилипів-

кою. Упродовж посту Церква готує нас до світлого Празника Різдва Христового, нагадуючи нам наслідки гріховної нестриманості Адама: «Через відмову від посту перший Адам куштує від смертного дерева». (175)

ОЗНАКИ КЛЕРИКАЛІЗМУ (3)

Папа Франциск називає клерикалізм однією з найбільших хвороб сучасних християн. Проте ця небезпека стосується не лише священників, але всіх охрещених. То які ж, на мою думку, симптоми цієї духовної недуги?

КЛЕРИКАЛ ДУМАЄ, ЩО ВІН ВЖЕ ЗНАЄ БОГА

Святий Августин написав, що той, хто знайшов Бога, не перестає Його шукати далі. Бог всемогутній і безмежний, а отже і його пізнання триває вічно, і людина до кінця не зможе повністю вмістити Бога. Взагалі наша душа подібна до повітряної кулі. Що більше ми вдихаємо Святого Духа, то ширшим стає наше серце. І ми помиляємося, коли думаємо, що ставши дитячою кулькою і трішки злетівши, ми досягли ідеалу, якщо ми покликані піднятися у небо і ширяти під хмарами, як гігантські дирижаблі, і головне – підносити до небес інших.

Клерикал думає, що він раз і назавжди пізнав Бога. В кращому випадку – коли мав момент особистого

навернення. У гіршому – просто завчив катехизм і переконаний, що у нього на голові німб, і він вже може вказувати іншим. Не дарма Апостол Павло писав не спшити навчати інших. Бо, на жаль, часто ми передаємо фальшивий образ Бога, який склався у нашому серці, і виходить потім, що під прикриттям Біблії передаємо зовсім не згідні з Євангелієм речі: що можна вбивати в ім'я Бога чи примушувати до прийняття віри інших.

Клерикал настільки заціклюється на власній особі, що не помічає знаків Бога у своєму та у житті інших. Він не розуміє, а головне бунтується, коли виникають труднощі і невдачі, не помічаючи, що таким чином Бог намагається зруйнувати китайську стіну його

гордині, яку він збудував навколо себе. Для клерикала віра – це набір знань і догматів, які варто завчити, а всі, хто не з ним, ті проти нього. Своєрідна ідеологія, яку треба насадити, а не Добра Новина, якою варто поділитися.

Скажу відверто, що сам був таким, особливо у ставленні до протестантів і православних. Та після зустрічі з деякими з них, побачив, що у їхньому житті також діє Бог і їхній досвід у багато чому схожий на мій. І що не маю права, та й не зможу приватизувати дію Бога, бо Дух віє там де хоче, а не там, де хочемо ми. Тому фарисеї та книжники (клерикали часів Ісуса) не прийняли Христа, хоча досконало знали Писання, а головне очікували на прихід Месії. Бо вони думали, що Бог буде діяти

згідно їхнього плану, та зробили своїх власних ідолів та божків. І тому були закриті на справжнього визволителя Ізраїлю.

Всевишній об'явився нам, як Бог живий, і відносини з Ним обов'язково мають бути живі. Якщо їх немає, ми ризикуємо втратити вічне спасіння. Бо часто буває, що ми віримо, бо так треба, це родинний звичай чи навіть колись і пережили справжню зустріч з Христом, але це вже покритися у пам'яті значним шаром пилу і стало просто прекрасним спогадом, з якого ще черпаємо сили. Натомість наші відносини з Ісусом варто оновлювати щодня, мов програмне забезпечення, щоби наше християнське життя було без збоїв і гріховних вірусів.

Олександр Бучковський, CREDO

Українці в Італії

На Апеннінах за останні кілька років помітно збільшилася присутність молодих українців, а саме чоловіків до 35 років, стверджують активісти громади. Нагальні проблеми нового покоління іммігрантів пов'язані з працевлаштуванням. Це їм дається важче, порівняно з батьками-мігрантами, які прибували на Апенніни чверть століття тому.

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ В ІТАЛІЇ: ЛЮДЕЙ БІЛЬШЕ – МОЖЛИВОСТЕЙ МЕНШЕ

Та окрім роботи й навчання, молодь дбає і про дозвілля в рідному колі: в Римі відкрили українську дискотеку «Трембіта style». Танцювальні ремікси Соні Кей, Джамали, Злати Огневич, Ірини Федішин, гуртів Опука та Mirami, ще широкий спектр англомовних композицій – і жодного треку російської поп-музики. Так вирішили організатори римської дискотеки – подружжя молодих українців Марта і Віктор Філонові, які відомі активною діяльністю у соціальній мережі Фейсбук. Кажуть, що прагнуть задіяти ровесників до актив-

ного відпочинку і відірвати їх трохи від комп'ютера та чатів.

МАРТА ФІЛОНОВА

«Я розумію, що є Фейсбук, соціальні мережі забирають багато часу. Молодь нікуди не виходить, бо вони постійно сидять у комп'ютерах. Для української молоді в Римі взагалі нічого немає, а нас тут тепер дуже багато. Ми подумали, що саме української дискотеки у місті немає, і вирішили її організувати», – зазначила 28-річна Марта Філонова. **Продовження на 3 стор. ►**

УКРАЇНЬКА МОЛОДЬ В ІТАЛІЇ: ЛЮДЕЙ БІЛЬШЕ – МОЖЛИВОСТЕЙ МЕНШЕ

▼ Продовження. Початок на 2 стор.

Учасники молодіжної спільноти на римській парафії св. Сергія і Ваха

На розважальний захід зібралася сотня осіб. Для ініціаторів це успішний початок, і вони планують об'єднувати молодь під ритми українського диско двічі на місяць. Втім, це не єдина можливість проведення дозвілля на чужині. Незначна частина української молоді в Італії гуртується довкола осередків УГКЦ. Там організують заняття співом і танцями, вивчення італійської мови, подорожі Апеннінами та солодкі чаювання або кулінарні забави з ліпленням вареників.

НЕЛЕГАЛЬНИЙ СТАТУС НЕ ДОЗВОЛЯЄ НАВЧАТИСЯ

Молодіжна спільнота парафії св. Сергія і Ваха в Римі налічує півсотні постійних учасників віком 25–35 років, розповідає Радіо Свобода семінарист Володимир Крамар, відповідальний за роботу з молоддю. Порівняно з іншими молодіжними осередками по Італії, це велика кількість.

ВОЛОДИМИР КРАМАР

«З досвіду нашої парафії, де регулярно по неділях і на свята збираються молоді люди, виходить, що майже всі вони працюють. 60–70 відсотків з них мріють вчитися в Італії, принаймні закінчити якісь професійні курси. Але їх стримує нелегальний статус і брак документів для участі у програмах профорієнтації чи зарахування до місцевих вишів. Однак ці люди працюють над собою, щоб здобути італійський диплом і зачепитися в Італії», – додає Володимир Крамар.

Пасторальний координатор для українців Італії о. Володимир Волошин із Флоренції зауважує, що церковних спільнот уникають люди, які приїхали на навчання. В Італії студентів українського походження налічують 2 тисячі осіб (дані державного інституту статистики ISTAT). За словами отця Волошина, ця категорія молоді не прагне спілкування зі співвітчизниками-трудоми мігрантами, ба більше, дивиться на них з іронією.

ВОЛОДИМИР ВОЛОШИН

«Приїждять дуже багато молодих людей, які не мають почуття ні релігійної, ні національної належності. Певно, вони походять з таких сімей, де їм ніхто того не прищепив. Тому часто так важко їх запросити до участі в якійсь справі, взагалі виходити з ними на контакт. Хіба що приходять, коли шукають роботи. Це сумно, бо таких людей прибуває щораз більше», – підсумовує отець Володимир Волошин. А новим шукачам заробітків, зауважує священник, доводиться важче, ніж 25 років тому, через брак робочих місць і збідніння італійського населення.

БІЛЬШАЄ МІГРАНТІВ-ЧОЛОВІКІВ

Тенденцію помолодшання української діаспори, яку помічають активісти громади, поки

що не відображають офіційні дані місцевих інституцій. Станом на 1 січня 2016 року за інформацією Міністерства праці і соціальної політики Італії, середній вік представників української спільноти сягав 44 років. Українців віком до 30 років, які легально й постійно перебували на півострові, лише 20 відсотків, тоді як тих, кому за 50, – удвічі більше. Загальне число українських мігрантів упродовж останніх чотирьох років зросло від 200 до 240 тисяч осіб, звітує державний інститут статистики ISTAT. За неофіційними підрахунками, вважають, що українців на Апеннінах понад півмільйона.

Державна статистика в Італії відзначає, що від початку російської агресії на Донбасі на десять тисяч побільшало чоловіків з України.

ВОЛОДИМИР КРАМАР

«Це відчутно вже трохи на парафії під час роботи з молоддю. Раніше серед нас була левова частка дівчат. Нині можу стверджувати, що кількість дівчат і хлопців практично однакова. Звичайно, у загальному вимірі по Італії жінки ще переважають в українській спільноті іммігрантів, їх офіційно майже 80 відсотків», – ділиться спостереженнями семінарист Володимир Крамар із Риму.

У ПОШУКАХ МІСЦЯ ПІД СОНЦЕМ

Більшість молодих українців Італії виконують некваліфіковані роботи, переважно у сфері домашнього обслуговування і одночасно через навчання прагнуть поліпшити професійні можливості, а відповідно соціальний статус. Окремим фахівцям із медичною освітою вдається підтвердити свої дипломи і знайти роботу за фахом. Дівчата після курсів естетистів обирають ремесло перукарки чи манікюру. Так само, як і мігранти старшого покоління, вони мріють про швидке повернення додому.

Один із таких оптимістів – 32-річний івано-франківець Василь, який 5 років тому почав з роботи механіка, а нині він планує здобути диплом туристичного гіда. Наразі заробляє на життя тим, що супроводжує мандрівників визначними місцями Вічного міста. «Грошей на квартиру заробив, на відкриття бізнесу також тут заробив, але для запуску власної справи в Україні слід мати або багато знайомих, або ще більше грошей. Чекаю, поки ситуація в Україні стабілізується. Чи я вірю у це? Я на це сподіваюсь», – ділиться думками Василь.

Щороку десятки тисяч дипломованих італійців віком до 40 років емігрують з рідної країни. Мета – реалізація професійних планів у Німеччині чи Великій Британії, бо через поширене кумівство і брак меритократії на батьківщині не бачать перспектив. Їхні українські однолітки, попри труднощі, намагаються бачити і виборювати своє місце під італійським сонцем.

Наталка Кудрик, Радіо Свобода

«ОТЧЕ НАШ» ЗІ ЗМІНАМИ

Папа Римський Франциск вважає, що найвідоміша християнська молитва «Отче наш» потребує кращого перекладу фрази «І не введи нас у спокусу». «Це недобрий переклад», – вважає Святіший Отець. Католицька Церква у Франції вже вирішила використовувати фразу «І не дай нам піддатися спокусі». Папа зауважив, що такий або подібний варіант варто використовувати по всьому світу. Оригінальний текст молитви «Отче наш» арамейською мовою, якою розмовляв Ісус, втрачено. Відомий нині варіант є перекладом з латини, який в свою чергу є перекладом арамейського тексту давньогрецькою. (VIDIA)

ГОЛОДОМОР – ГОЛОКОСТ

Тепер це вже обов'язок молодшого покоління не дати згаснути пам'яті про Голодомор, дбайливо передати її наступним генераціям українців. І щоб наші онуки та правнуки ніколи не забули, що 1932 року Господь послав Україні врожай – може не найщедріший, але достатній для того, щоб був і хліб, і до хліба. А голод же спричинив кремлівський антихрист, який забрав в мільйонів українців їжу та прирік на муки голодної смерті. Щоб наші нащадки завжди знали, що то був не просто штучний голод, а ретельно спланований Голодомор. Ба більше – геноцид, за всіма ознаками, як їх визначено в Конвенції ООН. Щоб на всіх континентах усвідомили, що не визнавати Голодомор – так само аморально, як і заперечувати Голокост. Настав час і нам самим ухвалити закон про відповідальність за невизнання цих двох безпрецедентно жаклих трагедій. Щоб ті, хто житиме після нас, дотримувалися закону України про визнання Голодомору геноцидом українського народу. (З виступу П. Порошенка під час жалобних заходів у Києві у 85 роковини Голодомору)

У СТОКГОЛЬМІ ПРО ГОЛОДОМОР

29 листопада 2017 р. у парламенті Швеції вперше відбулося вшанування пам'яті жертв Голодомору в Україні. Захід був організований за безпосереднього сприяння міжпарламентської групи дружби між Риксдагом Швеції та Верховною Радою України. Учасникам були продемонстровані світліни з архівів Центрального державного кінофотофоноархіву України імені Г. С. Пшеничного, очевидців трагічних подій в Україні в 1932–1933 рр., матеріали Українського інституту національної пам'яті. Відомий музичний дует у складі українсько-шведської піаністки, директора Українського інституту у Швеції Н. Пасічник та шведського скрипаля К. Сворфара виконав «Мелодію» українського композитора М. Скорика. Пам'ять мільйонів закатованих голодом українців було вшановано хвилиною мовчання. (Із сайту посольства України у Швеції)

ЖЕРТВАМ ПСЕВДОСОБОРУ 1946 РОКУ

В селі Мушкатівка на Тернопільщині Блаженніший Святослав відкрив меморіал пам'яті жертвам псевдособору 1946 року, який є першим і єдиним в Україні. За словами Патріарха, це важливий знак, оскільки

він на весь світ буде говорити правду про цю подію. «Бо сьогодні той час, коли ми, як українці та греко-католики, по крупинках збираємо свою церковну і національну пам'ять. Ми мало усвідомлюємо свою тотожність та ще раз перед обличчям нових історичних викликів питаємо себе і кажемо світові ким ми є», – зазначив Святослав. Він також розповів, що тисячі священників, монахів і монахинь, сотні тисяч вірних УГКЦ опинилися в лабетах смерті і, не вагаючись, готові були віддати своє життя за віру, Церкву та народ. «Результатом цього псевдособору були десятки тисяч жертв, які є скарбом і багатством і нашої Церкви, і нашого народу. [...] Львівський псевдособір є ніщо інше, як найбільший в історії ХХ ст. акт православного уніатизму. Що це означає? Насильно ліквідує, відриваючи від частини якоїсь Церкви за допомогою державної влади ціною людських жертв, ця Церква [тобто РПЦ. – Ред.] намагається зрости у своїй кількості і майні. Таку правду потрібно говорити. І це буде говорити цей пам'ятний знак. А ми пам'ятаємо, що треба прощати і лікувати рани.» (ДІ УГКЦ)

НЕДІЛЯ ПРАОТЦІВ

Текст Євангелії неділі перед Різдвом розміщений в першій частині так званої «Історії дитинства Ісуса», яка представлена в Мт 1–2. Ця Історія описана в двох пропорційних розділах, кожен з яких містить по два сегменти: Мт 1 – розповідає про походження Ісуса (людське походження: 1, 1–17 та божественне походження: 1, 18–25); Мт 2 – про реакцію світу на Його прихід (поклоніння язичницьких волхвів та ворожість Ізраїлю: 2, 1–12 й переслідування Ірода та опіку Божу: 2, 13–23). Всі чотири уривки Мт 2 творять між собою чіткий хіазм (хрестоподібне розташування у вигляді грецької літери Х паралельних тем).

Розповідь про людське походження Ісуса Матей представляє у формі родоводу (1, 1–17). В результаті досліджень, які проведені за останні десятиліття стало очевидним, що тільки окремі древні семітські родоводи мають за цілю відобразити природне споріднення. Проте більшість, швидше за все, служать кільком іншим цілям, як наприклад: вказати на юридичні права та обов'язки, продемонструвати законність влади та власності, дати впорядковане відображення історії та відзначити характер тих чи інших подій.

Родовід Ісуса подають два євангелісти: Матей та Лука. Пишучи свої Євангелія до різних аудиторій, кожен з євангелістів хоче підкреслити якісь дуже важливі характеристики Ісуса, які є близькими та зрозумілими для його читачів.

Матей пише до юдейських читачів з наміром переконати їх, що Ісус – їх царський Месія. Тому, на самому початку Євангелія, він подає родовід, в якому Ісус представлений як «Син Давида, Син Авраама». В цей спосіб євангеліст підкреслює, що як людина Ісус був наслідником обітниць Союзу, які Бог дав Авраамові (Бт 17, 1–8) та Давидові (2 Сам 7, 12–16). Матей прослідковує родовід Ісуса, ведучи його від Авраама через Давида аж до Йосифа, мужа Марії, з якої народився Христос (Мт 1, 16). «Покоління же всіх було: від Авраама до Давида чотирнадцять, від Давида до вавилонського переселення чотирнадцять і від вавилонського переселення до Христа – покоління чотирнадцять» (Мт 1, 17). Організовані групи імен по 14 осіб, вказують, що Матей не мав наміру писати точний родовід (слово «син» могло стосуватися внука чи навіть більш віддаленого предка – пор. Мт 1, 1), але мав визначену богословську мету – представити

Мініатюра «Древо Єссея», рукопис «Дзеркало людського спасіння», 1430 рік, колекція Королівської бібліотеки Данії

Ісуса як обіцяного царя Ізраїлю, законного наслідника престолу Давида. Перші 14 осіб представляють патріархів Ізраїлю, наступні 14 осіб – царів Ізраїлю, й вкінці останні 14 осіб в більшості звичайних та невідомих людей. Поділ родоводу на три історичні періоди чітко показує його історичну динаміку: виникнення, піднесення та занепад дому Давида, в результаті чого обіцяний наслідник народжується в скромній родині теслі з Назарету.

Крім того родовід має ще багато особливостей, які неможливо представити в форматі цих роздумів. Згадаю тільки одну – в родоводі згадано п'ятеро жінок. Поява жінок, хоч це й не було загальноприйнятним, мала місце в генеалогічних таблицях. Ця присутність в родоводі Ісуса означає дещо більше, ніж вказівка на плем'я чи коліна, завдяки відокремленню дітей жінок від дітей наложниць. В кожній згаданій жінки було щось дивне, навіть скандальне в її стосун-

ках з чоловіком, й кожна відіграла важливу роль в Божому задумі. Тамара видала себе за блудницю перед Юдою (Бт 38), але Бог вибрав дітей від цього зв'язку родоначальниками для роду Давида. Рахав, хоч і була блудницею, зробила немало для завоювання Обіцяної землі. Рута належала до відкинутих моавитянок (Втор 23, 3), проте з власної, доволі ризикованої ініціативи, стала дружиною Вооза, а їх подружжя започаткувало родовід Давида. Жінка Урії (Ветсавія) вчинила перелюб з царем Давидом, але Господь вирішив, що її син Соломон унаслідує престол (1 Цар 1, 11–31). Всі жінки, хоч і були безправні в соціально-економічному та релігійному відношеннях, виявляли тверду віру саме тоді, коли чоловікам їм бракувало. Чотири старозавітні жінки, про яких згадає Матей, виявилися кращими передвісницями Марії як «незамужньої матері», до допомоги котрої вдався Господь, заради сповнення

свого божественного плану. Євангеліст також міг включити цих жінок в свій родовід для того, щоб запобігти недовірі та обмові, пов'язаними з обставинами народження Ісуса. Тим самим він нагадав своїм читачам, що Бог часто діє незвичайним шляхом та за посередництвом мало привабливих людей.

Одна дуже особлива деталь підкреслює головну мету Матей: в 16-му вірші сказано, що «Яків породив Йосифа, мужа Марії, з якої був народжений Ісус, званий Христос». В грецькому тексті слово «народжений» вжито в пасивному стані аориста третьої особи однини, що вказує на Бога, як підмет дії. Таким чином євангеліст засвідчує грандіозну та незбагненну подію – Син Божий воплочується й входить в нашу складну та стражденну історію, щоб принести нам визволення та спасіння. Все це відбувається в неможливий і незрозумілий для людського розуму спосіб.

Опис представлений в Мт 1, 18–25 спонукає нас споглядати невимовність та незбагненність таїнственої події, яка сталася «щоб здійснилось Господнє слово, сказане пророком: "Ось, діва матиме в утробі й породить сина, і дадуть йому ім'я Еммануїл, що значить: З нами Бог"» (Мт 1, 25). Наскільки близько Бог бажає бути близько Тебе і мене – розповідає вся Біблія, а в особливий спосіб – Євангелія, які показують як Він солідаризується зі мною і Тобою через Народження, Життя, Смерть та Погребення, щоб вкінці і Ти пережили найважливіший Вихід та Пасху нашого життя, – розділивши разом з Ним перемогу Його воскресіння, яке досвідчимо в часі Його Славного Повернення (Парусії).

Хай історія, – складна й водночас незвичайна, – яка представлена в родоводі, буде нагодою для того, щоб інакше поглянути на історію нашого власного життя та походження, Божої присутності та Його дії у ньому, й відтак кожного дня, а особливо в часі празника Різдва, дякувати Богові за те, що Він є Еммануїл – Той Котрий є і завжди буде з нами та Котрий є Господом мого і Твого особистого Виходу.

о. Юрій Щурко, «КІРІОС»

ХТ

ЩОБ ЛЮДИНА НЕ ОСКОТИНИЛАСЯ

На зустріч із капеланом Костянтином Холодовим довелося чекати понад півтора місяця. 42-річний протоієрей Української Православної Церкви Київського патріархату частіше перебуває на фронті, тож доводиться ловити момент, коли панотець приїздить на ротацію. Холодов – людина дії, за плечима в нього – не лише три роки війни, а й Євромайдан, який він пройшов як рядовий член самооборони. [...]

► Розкажіть, з чого, власне, почалася душпастирська місія в українському війську? Серед священників знайшлися добровольці, котрі виявили бажання поїхати в зону бойових дій?

К. Холодов: Можу розповісти, як все починалося в мене.

Я вивозив гуманітарну допомогу на Схід. Ну і зарозом військовослужбовці, командири залучали мене до душпастирської діяльності. Бо були люди, які хотіли висповідатися, були люди, які хотіли причаститися, люди, які потребували спільної молитви... Згодом все це набу-

ло системних рис. Тобто кожен священник обирав собі підрозділ і з ним співпрацював. Але все це було на рівні волонтерства – не було ще ніяких наказів, ніяких ротацій. Зібрали на парафії якісь консерви, якісь макарони і – гайда на Схід...

► Священник, який бажає

стати капеланом, вочевидь, не може просто так залишити свою єпархію? Як відбувається зміна статусу?

К. Холодов: Ви говорите про системне капеланство чи про волонтерське?

► А існує і те, і друге?

К. Холодов: Звісно. Якщо ми

говоримо про системне капеланство, про роботу за трудовим договором, то тоді священник, який на час відрядження залишає свою єпархію, має узгодити це зі своїм благочинним, зі своїм архієреєм і зі священником, який буде його підмінити.

Продовження на 5 стор. ►

ЩОБ ЛЮДИНА НЕ ОСКОТИЛИСЯ

докорінно. Когось може оскотинити, когось – зробити ще більш людським.

► **Яких випадків більше?**

К. Холодов: Власне, священник для того і йде на війну, щоб людина не оскотинилася. Щоб у вирі випробувань сказати: «Бог любить тебе так само, як і раніше, хоча тобі, можливо, здається, що на тебе покладено кару. Але це не так, бо насправді ти – кращий за тих, хто сюди не пішов, бо Бог тебе обрав». Цими простими словами можна полегшити найтяжчі випробування.

► **Опишіть день військового капелана. З чого він складається, яким є його перебіг?**

К. Холодов: Всі дні різні. Зараз ситуація більш-менш спокійна, активних бойових дій немає... Але бригада все одно не стоїть на одному місці, вона змінює місце дислокації, в зоні АТО вона може бути розтягнута й на 70 кілометрів. Що робить капелан у такому випадку? Він узгоджує з командиром свої дії. Розписує все десь на тиждень вперед – але це я говорю про ідеальну ситуацію, коли дійсно можна планувати. Тобто йдеться про те, що в понеділок капелан їде на один опорний пункт, у вівторок – на інший, а в середу, скажімо, треба поїхати у таке-то місце і побути там не один, а два дні, бо там є людина, яка потребує допомоги...

Капелан прокидається разом з усіма. Всі йдуть вмиватися й чистити зуби – і капелан їде до ранкового туалету. Всі йдуть на вправи чи на нараду – капелан стає до молитви. Вирізнятись з-поміж інших він не може, капелан є такою ж частиною військового колективу, як і всі решта.

► **Воїн, який потребує душпастирської допомоги, може звернутися до вас у будь-який момент? Чи, скажімо, для сповіді існують спеціально відведені години?**

К. Холодов: Знову-таки, якщо говорити про ідеальну конструкцію, то раз чи двічі на тиждень має бути організована «година капелана». Цей час потрібен для того, щоб провести бесіду – для тих, хто бажає, звісно. Наприклад, якщо наближається якимось релігійне свято, пояснити бійцям, у чому його суть. Або казати якісь мотивуючі речі. Говорити з бійцем про те, чому він – тут, а його сусід Василь – удома займається бізнесом... Втім, зараз, коли більшість на контра-

ті, бійці вже не потребують додаткової мотивації – вони знають, де вони перебувають і навіщо. Але все ж буває, що нападає хандра, і капелан має підтримати...

► **А богослужіння коли?**

К. Холодов: Власне, у неділю. Тобто в будь-який день, бо на фронті неділі не буває. Самі лише понеділки (сміється).

► **У вас просять відпустити гріх убивства?**

К. Холодов: На війні немає вбивства. Зокрема, якщо говорити про оборонні дії, а не про наступальні. Якщо гине ворог, то лише тому, що він сам захотів загинути. Він знав, що якщо піде зі зброєю в руках, то буде ліквідований. Людина сама себе вбиває – своїми діями. У нормального військового немає бажання вбивати, є бажання захищати. Але так вже є, що крайній спосіб зупинити ворога – це зупинити його фізично. Чи це буде ніж, чи це буде куля – байдуже, головне – зупинити. Тож убивства на війні нема, є лише деактивація ворога, який не залишає нам іншого вибору.

► **Ви згадали хандру, яка може напосісти на бійця. А чи стикалися ви із суїцидальними думками чи намірами? Вдалося відвернути когось від гріха самогубства?**

К. Холодов: Особисто в мене такого не було. Було в моїх побратимів-капеланів. А в мене бували бійці з поганим настроєм, були такі, в яких не все гаразд вдома... Таких людей треба виявляти відразу, за них треба молитися, але головне – відправляти додому. Хай їде додому, хай відвідає жінку. Хай командир візьме відповідальність за цю людину, але збереже життя цьому солдату.

► **Ви говорили, що спочатку для бійців поява капелана у війську була справою незвичною. Нині адаптаційний період завершився?**

К. Холодов: Давно. І минув він досить швидко, буквально за перші півроку війни. Люди швидко зрозуміли, що капелан на війні потрібен. Коли я був головним капеланом АТО, мені про це особисто говорив генерал Руслан Хомчак. Він казав: «Я знаю, чому в такій-то бригаді є проблеми. Бо там немає капелана». Я відповідав: «Руслане Борисовичу, нічого, робитимемо так, щоб він там з'явився».

► **Що для вас є найбільш складним на війні?**

К. Холодов: Відірваність від дому і від родини. Ця проблема спільна для всіх

► **Продовження. Початок на 4 стор.**

військових. Але я, не будучи військовим, можу зібратися і поїхати до рідних, а військовий може зробити це тільки в тому випадку, якщо є наказ командира частини. Якщо представити у вигляді діаграми рік військовослужбовця, то час, проведений ним вдома, дорівнюватиме десь 25%. І ось це – найтяжче.

► **Бачачи, як гинуть люди, ви ніколи не відчуваєте сумніви у своїй вірі? На Бога не гніваєтеся?**

К. Холодов: Ні. Це ж не Бог вбиває людей.

► **Але Бог допускає вбивства.**

К. Холодов: Бог допускає смерть. Ми всі стоїмо на порозі вічності. Просто один йде раніше, інший – пізніше. І загинути в бою – почесна смерть для чоловіка. Я навіть трохи заздрю тим, хто загинув такою смертю. Бо сам-то я планую дожити до старості й померти в колі своїх дітей і онуків, але ось цей от молодий хлопець загинув в бою, і тому назавжди залишиться молодим і красивим... Ще раз кажу: ми всі – на порозі вічності, але один перейде туди героєм, а інший – паскудою.

► **Скільки конфесій представлено в АТО?**

К. Холодов: Палітра дуже велика. Є православні, є греко-католики, з якими я товаришую, а є протестанти...

► **Судячи з паузи, з ними ви не товаришуєте?**

К. Холодов: Вони у своїй доктрині проповідують пацифізм, але при цьому мають військових капеланів, і це для мене незбагненно.

► **А православні не проповідують пацифізм?**

К. Холодов: Ні.

► **Тобто як?**

К. Холодов: Пацифізм – це коли Церква забороняє своїм вірним брати зброю до рук. Саме так є у протестантів, тому я й не розумію, що роблять їхні капелани на війні. Але менше з тим.

► **І якщо на одній території зійдуться православний панотець і протестант – виникнуть тертя?**

К. Холодов: Ні. В мене, принаймні, тертя не виникало. Війна – це не те місце, де ділять паству.

► **Але прозелітизм (навернення у свою віру) стається?**

К. Холодов: На жаль, так.

► **І саме з боку протестантів?**

К. Холодов: Не тільки. Але й це не привід сваритися. Я готовий співпрацювати з усіма, єдиний виняток – це Московський патріархат.

Наталія Лебідь, «Глаком»

Це – системне капеланство. А волонтерське – це коли священник просто вирішив поїхати до своїх друзів у той чи інший підрозділ і привезти їм допомогу або просто побути з ними декілька днів... Це, в принципі, також узгоджується, але достатньо попередити по телефону...

► **Де ваша парафія знаходиться?**

К. Холодов: У селі Гурівщина Київської області.

► **Скільки загалом священників побувало на війні?**

К. Холодов: Близько 500 священників Української Православної Церкви Київського патріархату. Кожен щонайменше місяць.

► **Чому саме місяць? Хто визначає подібний термін?**

К. Холодов: Від самого початку було вирішено, що священник має бути в АТО щонайменше місяць, бо це, по-перше, зручно для оформлення документів і для проведення відрядження через Генеральний штаб, а, по-друге, за менший термін нічого не встигнеш, а за місяць можна й з людьми познайомитися...

► **Тобто минає місяць, і священник...**

К. Холодов: Їде додому й чекає наступної ротації. Але є й такі, які не їхали, а продовжували перебувати в АТО по два-три-п'ять місяців... Власне, дехто знаходиться на війні постійно – наприклад, мій друг отець Іван. Він від липня 2014-го пробує на війні.

► **Без ротацій?**

К. Холодов: Без. Він сам – з Донеччини, його дім знаходиться в окупації, перебувати йому ніде, тож він і лишився на маріупольському напрямку.

► **Раніше ви говорили, що «добровольці, якщо можна так сказати, забезпечують себе священниками самі», а «ми робимо акцент на Збройні Сили». У ЗСУ досі дефіцит капеланів?**

К. Холодов: Дефіцит священників є скрізь. На одну бригаду, а це – до 5 тисяч людей, може припадати двох душпастирів, а це замало. Вра-

хуймо, що добровольчий рух зараз вже не той, що в 2014 році, бо кількість добробратів зменшилася, і частина з них – як, наприклад, батальйон «Донбас» – увійшла до складу ЗСУ, а там уже – свої священники.

► **Хто ваше безпосереднє начальство на війні? Командир частини?**

К. Холодов: Так, звісно. Коли я приїжджаю в розташування частини, там є командир, який відповідає за все, зокрема, й за тих людей, які прибувають. Тобто і за мене також. А я маю виконувати його накази. Якщо він каже, що всім треба бігти туди-то – ми всі біжимо. Я ж не буду казати, що я – не військовий, і тому не побіжу... Командир відповідає за життя усіх своїх людей.

► **Священники не мають права брати до рук зброю. Та чи бували випадки, коли доводилося таки?**

К. Холодов: У нас армія – достатньо потужна, аби впоратися з ворогом і без залучення священників. Кожен має займатися своєю справою. Навіть якщо священники у нас колись стануть офіцерами, тобто набудуть статусу військовослужбовців, є положення у Гельсінських угодах 1977 року про те, що військовий капелан є нон-комбатантом.

► **Але зброя у вас є? Хоча б для власного захисту на випадок форс-мажору?**

К. Холодов: Ні. Поруч зі мною друзі, які мають зброю. Вони і є моїм захистом.

► **Священники йдуть служити капеланами в АТО. А чи траплялося навпаки? Наприклад, щоб хтось із учасників АТО згодом прийняв чернеций постриг абощо?**

К. Холодов: З приводу ценів нічого не чув. Але знайомий з кількома людьми, які сказали, що після війни підуть у священники.

► **І що зумовило таке рішення?**

К. Холодов: Війна. Вона на багато що очі відкриває. І освіжає уяву про світ. І хоча війна – це річ страшна, але людину вона змінює

Українці в Німеччині

ДЕНЬ ЖАЛОБИ У ГАЙЛЬБРОНІ

Осінній день 19 листопада 2017 року став особливим для Української громади Гайльброн (Heilbronn). Вперше за останні роки мер міста Гарі Мергел прийняв рішення про урочисте покладання вінка до Пам'ятника українцям – жертвам війни 1939–1945 років з нагоди Дня Жалоби.

Цього дня у Німеччині відзначається День вшанування пам'яті жертв війни, терору, тиранії та диктатури. Саме з цієї нагоди Українська громада Гайльброн організувала урочистості з вшанування пам'яті українців, які загинули у цій кривавій війні, зокрема далеко за межами своєї Батьківщини. Центральним моментом цих заходів стали поминальна церемонія та панахида, яку відправили біля Пам'ятника на кладовищі у Гайльброні-Зонтгаймі отець Роман Врущак (Українська Греко-Католицька Церква, Штутгарт, Німеччина), отець Ярослав Бугриниць (Українська Православна Церква, Київський патріархат, Одеса) та піддиякон Андрій Мельничук (Українська Греко-Католицька Церква). Після жалобної церемонії з доповіддю на тему «Боротьба і жертви України під час Другої світової війни» виступив історик Олександр Гогун (Вільний університет, Берлін).

Урочистості у Гайльброні відвідали високі гості: консул Генерального консульства України в Мюнхені Олександр Прокопенко; голова правління Об'єднання Українських Організацій у Німеччині (ОУОН) Леся Шрамко; голова Німецько-Українського товариства Рейн-Некар Марія Мельник; президент Німецько-Українського Академічного Товариства

професор Ольга Гаращук; голова Об'єднання Українських Жінок в Німеччині (ОУЖ) Марія Ковалишин; голова організації «Допомога дітям України: Рейн-Некар для Новограда-Волинського» Валентина Собоцька; голова правління Спільки українців у Штутгарті Роман Колодій.

Нова хвиля українських емігрантів у Гайльброні продовжила традиції догляду за монументом та вшанування пам'яті українців-жертв Другої світової війни. Активну роль у цьому процесі відіграють активістки громади Ярослава Лаврик з родиною та Оксана Тарасова. Громаді було відомо, що монумент був встановлений українськими емігрантами у період 1947–1949 років. Однак, факти щодо появи Пам'ятника та щодо жертв війни, котрі тут поховані, залишалися для громади невідомими. До пошуку інформації активно підключилася активістка громади Анастасія Козак. Пані Анастасія народилася у Німеччині у сім'ї українців, котрі були примусово вивезені у час війни на роботи до Німеччини, тобто є прямим нащадком покоління, якому присвячений цей Пам'ятник. Саме вона взяла на себе левову частку усіх зусиль у процесі пошукової діяльності. Протягом двох останніх років нею була проведена велика робота: пані Козак зверталася із запитом до іс-

С-на: Роман Колодій

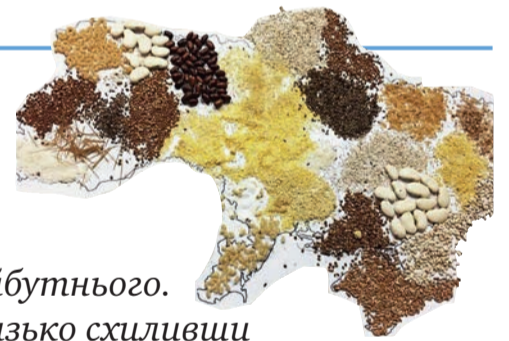
торичного архіву м. Гайльброн та до адміністрації кладовища, де знаходиться Пам'ятник. Пані Анастасія також звернулася по допомогу і до мера міста пана Мергеля. Саме завдяки меру вдалося отримати деяку інформацію із вищезгаданих установ. Виявилось, що Пам'ятник не був внесений у реєстр місцевих воєнних пам'ятників. Встановлено, що на могилах біля Пам'ятника у період з 1939 до 1945 років були поховані українські жертви, примусово вивезені на роботи до Німеччини, так звані «Zwangsarbeiter». Також у 1946 році на цьому місці були перепоховані 93 тлінні останки радянських солдатів.

У своєму зверненні до Української громади та гостей з нагоди урочистого покладання вінка до Пам'ятника

українцям – жертвам Другої світової війни у м. Гайльброн пані Козак процитувала твір «Die Akimuden» письменника Віктора Єрофеева, де зазначено, як важливо вшановувати пам'ять кожного загиблого у війні для того, щоб загиблі та жертви війни змогли у мирі спочивати і у мирі «співіснувати» з наступними поколіннями. Саме це є важливою запорукою для успішного розвитку нації та суспільства у майбутньому.

Пам'ятник українцям – жертвам Другої світової війни 1939–1945 років має для Української громади у Гайльброні особливе значення. Він став також і символом відродження та об'єднання Громади, яка постійно росте і розвивається.

Для «ХГ» професор Анна Гайдук, Гайльброн, Баден-Вюртемберг

Українці в Швеції

І ПАМ'ЯТІ СВИЧА НЕ ЗГАСНЕ...

Український народ у смутку і скорботі доземно схиляє голову, вшановуючи пам'ять мільйонів його жертв, засуджуючи творців цієї чорної сторінки в історії України. Українці м. Стокгольму єднаються з Україною в той скорботний час.

5 листопада у м. Стокгольмі відбулася Літургія

і поминання жертв Голодомору 1932–33 рр. в Україні. Отець Мирослав закликав присутніх пам'ятати про жертви Голодомору і молитися за невинно убієнних. Їхній біль, терпіння і трагедія конання зобов'язують нас робити все, щоби роки 1932, 1933 ніколи не повторилися!

Після Літургії діти з Укра-

Це те минуле, без якого у нас немає майбутнього. Бо тільки віддавши данину пам'яті і низько схиливши в скорботі голову, дістанемо моральне право будувати своє подальше життя.

їнської Недільної школи мали молитовний виступ. У дитячих долоньках горіли свічки. Кожен із нас торкнувся пам'яттю цього священного вогню – частинки вічного. Ці вогники символізували нашу скорботу і пам'ять про мільйони життів наших співвітчизників. Ці вогники зігріють душі загиблих. Це світло очищення задля нашого майбутнього. І нехай світло свайчки буде нашою даниною тим, хто пішов від нас у роки Голодомору.

Пам'яті гіркого минулого був присвячений концерт-реквієм, проведений Українською Недільною школою 26 листопада.

Запалена свічка, розси-

пане і обвите колючим дротом зерно, сплетені у сніп колоски, порожній віз, млин, порожня сільська хатина... Це мовчазне нагадування про хлібну війну з українськими селянами. Діти, батьки декламували вірші про Голодомор, хліб. Звучала музика «Сумні мелодії» та «Свіча». Діти озвучували слайди, що відтворювали події тих часів. А на останок «засіяли» карту України зерном пшениці, бобовими, льоном, різними крупами. Нехай над нашою Батьківщиною завжди буде чисте та мирне небо і нехай наші родючі землі колосяються жовтими пшеничними колосками. І нехай на наших столах ніколи, ніколи

не бракуватиме запашної скибки хліба.

У обох заходах вшанування жертв Голодомору взяли участь посол України в Швеції І. Сагач та працівники посольства. Дякуємо всім, хто мав потребу доторкнутися до таїнств пам'яті, до однієї з найтрагічніших ланок в безконечно довгому ланцюгу нищення українства. Українства, яке знайшло в собі силу вижити попри все. Ці заходи мають потужний виховний характер, оскільки дають можливість дітям долучитися до спільної історії, відчувати себе співприсучасними до життя нації.

Для «ХГ» Н. Войтюк, м. Стокгольм

Пам'ятаємо про Блаженнішого! (ч. 4)

Коли Блаженніший помер, це для мене був один з найтяжчих днів в моєму житті. Ми поїхали до Риму: мама, моя сестра і брат. Ми жили в одній кімнаті в сестер-монахинь. І коли ми приїхали до Софії, сестра Михаїла, одна зі сестер Блаженнішого, підійшла до мене і сказала, щоб я пішла поцілувати руку Блаженнішого, а потім маю сказати їй, яке мое почуття, бо тут щось не так. І я підійшла, поцілувала Блаженнішого руку, і, справді, почуття руки на дотик уст не було так, як нормально, коли цілуєте мертву людину. Блаженнішого рука була вогка, м'ягонька, тепла. То, мовляв, Блаженніший спить, а не помер. І я то сказала с. Михаїлі, а Сестра сказала, що всі з оточення Блаженнішого це відчули. То дійсно свята людина, бо зовсім не перетворювалося, так як має перетворитися, коли людина вже не живе.

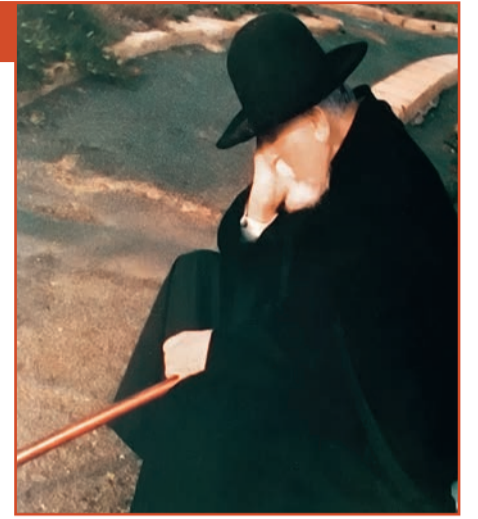
Пізніше, після того як ми поховали Блаженнішого в крипті у Святій Софії, Мама, Марта, я і Ромко пішли назад до своєї кімнати, вже на ніч. Блаженніший мав специфічну кольонську воду, яку він дуже любив на себе шприкати. Ми положилися спати, але ще трохи говорили і тихо стало. І я раптом почула в кімнаті запах тої кольонської води. Але я нічого не говорила, бо я справді боялася, що, хоча то моя родина, але ще скажуть, що я зварювала, що мені щось бракує, тому й не говорила. А за якийсь час я почула страшний холод в кімнаті. Знаєте, то так якби люди-

на до морозилки увійшла. Так скрізь через мене той холод ішов. Тоді я не витримала і питаю: чи хтось з вас чув запах кольонської води Блаженнішого? Ніхто нічого не говорить, а на решті Марта призналася і сказала: «Я також чула запах, але не хотіла казати». І Ромко тоді признався, що також почув цей запах. Тоді я кажу: «А чи хтось відчув страшний холод в кімнаті?» Вони вже того не відчули. Моя Мама взагалі нічого не відчула. Мама Блаженнішого не знала. Я на другий день пішла до сестри Михаїлі і то всю їй розповіла і прошу, щоб Сестра сказала, що то всю було. А Сестра Михаїла не подивилася і сказала: «Ви троє маєте велике благословення від Бога, бо Блаженніший ще до нікого не прийшов попрощатися. Він перше прийшов попрощатися з вами. Ми всі чекали, до кого перший піде. А я тоді спитала, чому я ще почула той холод, а Сестра тоді відповіла: «Бо Ти в особливий спосіб любила Блаженнішого і він то знав, і хотів з Тобою в особливий спосіб ще попрощатися».

Я хотіла своїми споминами вас хоча трошки ознайомити з Блаженнішим, не тільки як з Патріярхом і Главою нашої Церкви, але як з людиною, котра мала такі самі почування, такі самі пережиття, такі мрії і надії як кожний з нас має. Я буду всіх просити, не тільки вас, але, включаючи себе – не забуваймо за нашого Патріярха Йосифа. Плекаймо все те, що він нас навчив, а найголовніше любити Бога, любити свою Церкву

і її захищати, і любити свій народ так само, як любив Блаженніший.

Блаженнішого мета була, щоб ієрархи нашої Церкви проголосили нашу Церкву патріархальною. На жаль, деякі владика не хотіли підтримати цей важливий устрій. Блаженніший все говорив, що то не ходить про нього, це ходить про майбутність і права нашої Церкви. На жаль, його слова падали на глухі вуха. Тільки невелика кількість владик підтримували ідею Патріархії, бо їм не залежало на якихось своїх малих імперіях, не було в них егоїзму. Це були Владика Іван Прашко з Австралії, Владика Ніль Саварин з Едмонтону і Владика Ізидор Борецький з Торонта. На мою думку, в цей 125-річний ювілей уродин Патріярха Йосифа, наші владика повинні сповнити його мрію, його волю. Повинні стати з'єднано, впевненими, мужніми, рішучими і проголосити нашу Українську Греко-Католицьку Церкву Патріархальною на чолі з Патріярхом. Не дайте, щоб наша Церква далі була пішаком на шахівниці, яким маніпулює і торгує Ватикан та Москва. Територія у нас вже є 25 років. Це вже не є більше перепоню для Патріархії. Перепоню є брак волі таке зробити. Ми, як східний обряд у Вселенській Церкві, маємо на це право. Що більше, ми маємо на це право через «гори трупів, ріки крові» нашої ієрархії, священства, монашества і вірних, про яких Блаженніший так могутньо говорив на II Ватиканському Соборі.

Наші Владика мають унікальний момент в історії нашої Церкви. Вони можуть показати, що ні політика Москви, ні політика Ватикану нами вже не може більше крутити. Якщо Владика це одногосно проголосять і поставлять світ перед доконианим фактом – хто може заперечити наше право на таке? Владика будуть записані в історії нашої Церкви як ті, котрі завершили старання Патріярха Йосифа. Отже, я Вас прошу, Дорогих Владик моєї Церкви, яку я люблю безмежно – допровадити до кінця дороги нашу Церкву, якою почав іти Патріярх Йосиф. І справді, це буде найкраще вшанування 125-ліття уродин Його Святості Патріярха Йосифа I, Патріярха Києво-Галицького і всієї Русі. А я певна, якщо Владика це зроблять, Блаженніший на небі свої вуса підкрутить вгору з радости, з гордості за вас всіх. Дуже вам дякую за увагу.

Ірина Ясінська-Грейвз, подано за «Церковним вісником»

Українці в Німеччині

Українці в Радянському Союзі були другою за чисельністю національною спільнотою, яка мала величезний культурно-історичний спадок, свою мову, власні традиції державотворення, досвід національно-визвольної боротьби, а тому становили велику загрозу для радянської імперії. Боротьбу українського народу за незалежність не можна було здолати в самій свідомості народу, а тому радянські злочинці вирішили голодом обезкровити націю, винищити її еліту. Голодомор був

засобом геноциду проти українського народу, і ця практика повинна бути засуджена усім світом і визнана як Геноцид.

Голодомор 1932–1933 років в Україні, як явище геноциду українського народу, підпадає під означення пункту 3 статті 2 Конвенції ООН від 09.12.1948 року про попередження злочину геноциду і покарання за нього. Уряд України вітає ініціативу українських організацій Баварії щодо звернення до Бундестагу ФРН про визнання Голодомору 1932–

ГОЛОДОМОР І НІМЕЧЧИНА

Немає міста в Німеччині, де живуть українці, щоб не сколихнула пам'ять тих, які пережили страшний геноцид, і тих які втратили своїх рідних, знайомих в роки трьох штучних Голодоморів, котрі були чітко сплановані з метою послідовного знищення українського народу.

1933 років в Україні геноцидом. Наш обов'язок об'єднати зусилля і відновити пам'ять про одну із найстрашніших сторінок нашої історії. І це роблять вчені на протязі десятків років, особливо зараз, коли архіви доступні для досліджень.

25 листопада «Німецько-Українським науковим Об'єднанням імені Юрія Блохна», яким керує президент НУНО, почесний професор Перяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Григорія Сковороди Дарина Блохін була проведена жалобна наукова академія, на яку запрошено Консульство України в Мюнхені, церковних осіб, німецьких вчених, керівників громадських організацій та студентів.

Академія розпочалася Скорботною Панахидою, яку провів отець УГКЦ Іван Мачужак. Всі присутні із запаленими свічками підійшли до Пам'ятника Жертвам Голодомору, помолилися і запалили свічки, після чого розпочалася Академія

акцією «Свічка моління» під звуки Реквієму Моцарта. Сестра Франциска внесла запалену свічку, яка символізувала гасло: «Не дамо згасити пам'ять Жертв Голодоморів в Україні». На столику розміщено 5 колосків пшениці, перев'язаних чорною стрічкою. Пшениця – символ життя й пам'ять про Жертви сталінського режиму в роки Голодомору 1932–1933 років, коли Сталін видав закон, який за 5 колосків, зібраних людиною на полі, наказував розстрілювати. На столах викладені книги та матеріали про Голодомори в Україні.

Привертають увагу гостей розміщені на стінах картини дітей Полтавської Академії мистецтв, привезені вчителем Миколою Грибан під назвою: «Пам'ятаймо 1932–1933. Голодомор очима дітей». Вони вражають глибиною осягнення. Всі твори емоційно напружені і експресивні, на них неможливо дивитися спокійно.

Продовження на 8 стор. ►

ГОЛОДОМОР І НІМЕЧЧИНА

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

З вітальним словом до учасників звернулася професор Дарина Блохин. Консул Ігор Березкін виступив з цікавою промовою, використовуючи спогади своїх родичів, які пережили Голодомор. Віце-консул Ярослава Сочка прочита-

ла власного вірша. Далі доповідь «Голодомори в Україні – політичні злочини проти української нації. Дослідники Голодоморів» виступила професор Дарина Блохин. Доктор Тарас Бережанський прочитав доповідь про вивчення Голодомо-

рів українськими дослідниками «Асоціації Голодоморів» в Києві. Студенти і ведучі продекламували вірші, які навіювали жаль за українцями, які загинули від рук радянських катів. Особливо уважно слухали вірші, які емоційно читала

Леся Яремчук, Тарас Бережанський та інші.

На завершення дійства жертв Голодоморів було вшановано хвилиною мовчання.

Професор Дарина Блохин, Мюнхен

С-на: УНІАН

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗАПУСТИЛИ НОВУ УКРАЇНІЗАЦІЮ

Письменник-єврооптиміст Андрій Курков був серед учасників інформаційної кампанії за безвізовий режим з ЄС та одним з перших в Україні отримав біометричний паспорт. Проте застерігає – Україна опинилась на порозі важкої міграційної кризи. Пан Курков – один з найбільш знаних українських письменників на Заході. Раніше він писав свої книги російською мовою, але тепер почав писати українською.

ВВС: Ваша книга «Шенгенська історія» справляє враження, що це заклик не покидати країну у пошуках кращої долі. Це дійсно так?

А. Курков: Частково про це, а ще про те, що не можна ставитись до еміграції та переїзду в іншу країну романтично, як до пригоди чи фестивалю. Якщо людина не підготовлена та не знає багато про країну, в яку переїздить, то будуть проблеми.

ВВС: Чи є це пересторогою Україні, особливо на фоні безвізового режиму?

А. Курков: Книжка – у дещому пересторога саме Україні. Але приклад Литви, зображений у книзі, більш драматичний. Литва зі свого населення у три мільйони після вступу в ЄС та Шенгенської зони втратила близько 30%. Україна вже перебуває у зоні міграційного ризику, особливо західні області. Безвізовий режим навряд чи вплинув на міграційну ситуацію, кількість людей, які виїжджають через це назавжди, не збільшилась. Цей показник був високий і до безвізу. За останні два роки тільки поляки видали українцям більше мільйона віз. Це показує тенденцію. Будь-яка країна для розвитку потребує власних мізків та рук. Якщо не буде молоді для будівництва України, то її будуватимуть люди, які вирости у радянські часи. У такому разі Україна ніколи не стане модерною та цивілізованою державою.

ВВС: Ви багато подорожуєте Польщею, чи помі-

тили, що її міста швидко українізуються?

А. Курков: В принципі це є. Але знаєте, я був кілька тижнів тому в Італії. Російську мову я там майже не чув на вулицях, а українську багато чув навіть у маленьких містечках.

ВВС: Безвізовий режим може бути чинником гуманітарного зближення з ЄС?

А. Курков: Безвізовий режим з ЄС впливає на психологію та ментальність людей. Коли двері постійно відчинені, то людина не бігає перевіряти – зачинені чи відчинені. З безвізом людина заспокоюється і отримує відчуття власної свободи. Для мене важливо, і особливо важливо це для молоді – безвізовий режим дає гарантію, що людина може зібратись і поїхати куди та коли хоче. Із безвізовим режимом зникає статус країни третього світу, людей якої не впускають і змушують стояти у чергах на в'їзді. Починаєш поважати себе і змінюється ставлення до власної країни.

ВВС: Ви помітили зміну ставлення до вас з українським паспортом після початку безвізового режиму?

А. Курков: Вже практично нічого не перевіряють на кордоні. Питань до мене і так було мало, бо багато штампів у паспорті. Але помітив, як позитивно почали реагувати прикордонники у Франції чи Італії на слово «Україна». Намагаються вивчити хоч одне слово українською, якимось чорношкірий французький прикордон-

ник сказав «Слава Україні», коли я йшов на виліт. Десь сказали «Будьмо!». Україна стала знаною і у позитивному сенсі причиною для цікавості людей та чиновників.

ВВС: Ви казали про міграційну трагедію Литви. Наскільки вам близька ця країна, адже ви присвятили їй цілу книгу?

А. Курков: З 2005 року я туди регулярно їжджу, об'їздив всі регіони Литви, спілкувався з багатьма людьми. Я хотів, щоб у чомусь ми йшли слідом за Литвою, але не у сенсі поголовної еміграції на Захід. Треба розуміти відповідальність кожного за майбутнє країни. Рівень життя у Литві непоганий, але не встигає за західноєвропейським і роботи менше, ніж хотілося б. Хоча там при владі справжні політики, вони обговорюють реальні зміни, майбутнє та реформи, щоб люди лишались та повертались. Я б дуже хотів, щоб Україна рухалась у Європу як Литва, але враховуючи проблеми, які спіткали її на цьому шляху.

ВВС: Навіть у разі успішних реформ Україна приречена на масову еміграцію у ЄС?

А. Курков: Україна приречена конкурувати за власних громадян з країнами ЄС. Це має бути стимулом для наших керівників постійно працювати для формування цивілізованого ринку праці в Україні.

ВВС: За чотири роки після Євромайдану ви бачите якийсь прогрес, якого досягла Україна?

А. Курков: Зміни в Україні

після Євромайдану величезні, країна змінилась. Вона вже не буде такою, як була до 2013 року. Україна стала менш толерантною, більш радикалізованою, але більш динамічною та активною. Соціальні групи у нас розділились не за вічним принципом Схід-Захід, а за поколіннями. Молодше покоління вимагає швидких змін і радикальніших способів їхнього досягнення. Це викликає здорову чи інколи нездорову реакцію консерваторів і тих, хто не хоче перестати жити завдяки корупції. Виникає відчуття протидії, яку іноді можна сплутати зі спробами контролювати радикалізовану частину населення та повертати порядок у країну.

Це ще питання монополії на насильство. У будь-якій країні тільки держава має право використовувати поліцію, армію та спецслужби для контролю порядку. У нас монополія розсипана і є відчуття, що у різних політиків є власні армії та є окремі загони, які нікому не підкоряються і їх можуть використати у приватних цілях. Для рейдерства чи вимоги політичних прав.

ВВС: Яка ваша оцінка політики у культурній сфері? Зокрема, протекціоністських кроків щодо мовних квот та захисту української книги?

А. Курков: Більшість мовних квот я підтримую. Україна не може зависати між «руським міром» та Європою. Якби російську мову вони не зробили інструментом політичної боротьби в Росії, щоб контролювати ро-

сійськомовний світ, не було б такої ситуації.

Щодо культури загалом, то зараз вона стала політизованою та набагато продуктивнішою, ніж була до 2013 року. До першого та й другого Майдану більшість письменників, літераторів та видавців були аполітичними та вважали, що говорити про політику і втілювати це в літературі – це як торкатися бруду. Зараз такого немає. Це почалось з військових дій, з'явилась власна військова література, це дало поштовх й іншим процесам. Військові дії запустили нову українізацію.

Але треба бути чесними й підтримувати діалог з усіма меншинами. А російськомовна група – це навіть не меншина. Якщо вона мовчить, то вона потім буде голосувати не так, як може хотіти проєвропейська частина населення. Просто ігнорувати та забороняти без діалогу – це планувати розширення політичного конфлікту на майбутнє. Бо в парламент можуть прийти більше людей не внаслідок обіцянок європейської України, а захисту якихось мов.

ВВС: Якою мовою написана ваша книга?

А. Курков: «Шенгенську історію» я написав російською мовою. Але була домовленість з видавцем, що її майже одночасно видадуть українською. Але останню книгу, яку я зараз представляю – документальну працю «Рух "Емаус": історія солідарності» – я писав українською.

Віталій Червоненко, ВВС Україна

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5